

Kinodvor. Kinobalon.

Moj kino je lahko Kinobalon.

VRATAR' [♥] LIVERPOOLA

KEEPER'N TIL LIVERPOOL

Kinodvor.
Mestni kino.
www.kinodvor.org

Ustanoviteljica
javnega zavoda
Kinodvor je:

Mestna občina
Ljubljana

SLOVENSKI
FILMSKI
CENTER
JAVNA
AGENCIJA
SLOVENIAN
FILM
CENTRE

EUROPA CINEMAS
MEDIA PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

DEMIURG

ARTE KINO
CLOVA NITJE

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Marko Pavček

pisal bi ti lepe pesmi

same pesmi o ljubezni
pisal bi ti jih v dvojini
pisal bi jih čisto zate
nikomur ne bi dal jih brati
spravljal bi jih v svoje srce
da bi tamkaj zaživele
da bi tamkaj šepetale
šepetale zaplesale
žrtvovale prepevale
vztrepetale zajokale
valovile se ljubile
da bi tamkaj vse pomrle

rad imam sneg ki naletava

8+

Vratar Liverpoola Keeper'n til Liverpool

Arild Andresen, Norveška, 2010, 35 mm, barvni, 1:1.85, 90 minut, distribucija Demiurg

Trinajstletni Jo se boji igrati nogomet, strah ga je hladnokrvnih morilcev, tuširanja v šoli, sošolca Toma Erika, namesto katerega dela domače naloge, in še marsičesa. Prepričan je, da je življenje nevarno, in meni, da se mora do konca šolanja nujno izogibati vsaj agresivnih sošolcev, nevarnih športov in luštnih punc. Vse gre po načrtu, dokler ne dobi nove sošolke: Mari. Je lepa in pametna ter obvlada matematiko in nogomet. Jo je prepričan, da je Mari njegova sanjska punca. Če hoče, da ga bo opazila, mu mora uspeti nekaj izjemnega, mora tvegati. Vsi v razredu zbirajo nogometne sličice, najbolj zaželen pa je zelo redka sličica vratarja Liverpoola, Josėja Manuela Reina. Če bi jo Jo uspel dobiti, bi si končno povečal ugled med vrstniki in predvsem – pridobil bi pozornost dekleta.

Inteligentna najstniška komedija, ne le o nogometu, pač pa o odrasčanju, prvi ljubezni, čudnih starših in o tem, kako preživeti najstniška leta v šoli. Film za mlajše in starejše, za fante in punce!

Kinobalon je program za otroke in mlade v Kinodvoru. Z zbirko Kinobalon želimo otrokom približati vsebine filmov in njihov nastanek. Ob igri in branju bodo filmski junaki postali otrokovi prijatelji.

Dodatne informacije: Petra Slatinšek, Filmska vzgoja in program za otroke in mlade Kinobalon, Kinodvor, Kolodvorska 13, 1000 Ljubljana, kinobalon@kinodvor.org, 01/239 22 20.

Kolofon | Vratar Liverpoola • Zbirka Kinobalon, 24. knjžica, prenovljeni natis • Idejna zasnova: Petra Slatinšek, Barbara Kelbl • Uredila in pripravila: Alenka Veler • Pesem Marka Pavčka je iz pesniške zbirke Z vsako pesmijo me je manj, DZS, 2008 • Vabilo k filmu, odgovor Joju: teta Justa • Kako napisati ljubezensko pismo: Irena Duša • Priporočilni seznam filmov: Petra Slatinšek s pomočjo Andreja Špraha in Mirjane Borčič, vir: Filmografija slovenskih celovečernih filmov 1931–2010 (ur. Samo Rugelj, UMco, Slovenska kinoteka, 2011) • Priporočilni seznam mladinskih knjig: Katja Stergar • Trener svetuje: Primož Zver, trener NK Olimpija • Jezikovni pregled: Mojca Hudolin • Ilustracija tete Juste: Igor Ribič • Fotografsko gradivo: iz filma Vratar Liverpoola, Nada Žgank (Trener svetuje) • Oblikoval: Andraž Filač • Založil: Javni zavod Kinodvor, 2014

Prenovljeni natis knjžice je omogočil Nacionalni filmsko-vzgojni program v Art kino mreži Slovenije. Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru OP RČV, razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«, prednostne usmeritve »Dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podpora socialni vključenosti«.

O filmu so povedali ...

»Pravzaprav ne preseneča, da so prav Skandinavci posneli enega najbolj posrečenih mladinskih filmov zadnjih let /.../. Kljub Jojevim vztrajnim poskusom, da bi si svet razlagal črno-belo, pred gledalcem vseskozi vznika raznolik in pester filmski svet, poln različnih odtenkov, tako na razpoloženski in karakterni kot tudi čustveni lestvici. Še pomembneje pa je morda to, da film mlademu gledalcu ponuja svet, ki ga ta pozna in ki je hkrati tudi njegov svet, a ga obenem vabi tudi na potovanje v neznano, na katerem se bo moral odreči svojim gotovostim.«

- Denis Valič, *Pogledi*

»**Vratar Liverpoola**, ki je zaslužen prejel več nagrad na letošnjem berlinskem festivalu, prežema zadrižan skandinavski humor, vrsta dobrih montažnih, oziroma scenarističnih in režijskih rešitev, s svojo splošno nevsiljivostjo pa vsekakor prerašča osnovne koordinate žanra. Z mešanico arhitektskih težav s katerimi se soočajo mladostniki, ter sodobnega pristopa do njih, uspe kot celota nagovoriti precej širšo publiko od tiste, ki ji je v osnovi namenjen.«

- Gorazd Trušnovec, *Radio Slovenija 1*

»Režija je učinkovita, vsebuje premeten način razvrščanja prizorov, ki se zdijo sprva prepričljivi, nato pa razkrijejo nepričakovan obrat. Mlada zasedba, še posebno Ask von der Hagen, izbira komične načine, ki niso priučeni.«

- Leslie Felperin, *Variety*

»Pametna komedija, napolnjena s srčnostjo. Hagen (Jo) opravi odlično delo, ko natanko prikaže sramežljivost in boje v fantovski adolescenci, kar režiser še poveča z dodajanjem fantazijskih prizorov in dobro izbrano glasbo. **Vratar Liverpoola** je pravi zmagovalec.«

- Tom Clift, *Melbourne International Film Festival*

Kakšno pa je tvoje mnenje o filmu?

Zapiši in nam ga pošlji na kinobalon@kinodvor.org.

Zanimivosti o nastanku filma

Film **Vratar Liverpoola** je nastal po romanu norveškega avtorja Larsa Mæhleja *Keepereen til Tunisia (Vratar Tunizije)*. V knjigi si glavni junak najbolj želi dobiti sličico vratarja tunizijskega moštva.

Videti je, kot da bi bil film posnet v manjšem kraju. Pa ni tako. Posnet je bil v okolici Osla, ki je glavno mesto Norveške. Izbrali so različne lokacije, ki so dajale vtis manjšega kraja, čeprav so bile v resnici zelo daleč narazen. Posnetki Grenlandije in Laponske so bili narejeni s pomočjo vizualnih efektov, saj bi bilo predrago, če bi vsa ekipa odpotovala tja za nekaj sekund filma.

Film so snemali sedem tednov ali 34 snemalnih dni.

Vratar Liverpoola je prejel kup nagrad na pomembnih mednarodnih filmskih festivalih ter osvojil mlade gledalce v mnogih državah. No, pa naštejmo nekaj najpomembnejših nagrad: Berlinale 2011 – kristalni medved v sekciji Generation Kplus, filmski festival Zlín 2011 – nagrada žirije za najboljši film za otroke, filmski festival BUFF – nagrada občinstva in nagrada European Children's Film Association (ECFA), FIFEM Montreal 2011 – nagrada žirije za najboljši film.

Režiser Arild Andresen je pred tem filmom posnel več kot sto oglasov, gledalci pa so ga poznali tudi po mladinski televizijski seriji **Gutta Boys**. **Vratar Liverpoola** je njegov prvi celovečerni film. Režiser pravi, da rad dela z mladimi igralci, saj ga njihova energija navdihuje in s pomočjo te izkušnje postaja boljši režiser. Všeč mu je tudi odkrit odziv mladega občinstva.

Na Norveškem posnamejo veliko mladinskih filmov. Tako je predvsem zaradi bogate tradicije in ker so ti filmi tam precej priljubljeni. Pomembna pa je tudi finančna podpora države, saj ta meni, da je film za mladino pomembna kulturna dobrina.

Dragi najstniki!

Ko sem najboljšima prijateljema, sosedu Milivoju, upokojenemu profesorju, in poštarju Gezi, predlagala, da bi imeli filmski večer, sta bila navdušena. Kaj pa je lepšega kot v tem kislem vremenu gledati film. Geza je prinesel kokice, Milivoj sendviče in termosko z metinim čajem in s težavo sem ju prepričala, da gremo v kino, ne pa na pojedino, in da se ne spodobi, da bi med predvajanjem filma cmokljali, žvečili, podirali kupčke in srebljali. To bomo počeli potem, pri meni doma. Lepo smo se namestili v udobne stole – in šele takrat je Geza vprašal, ali bomo gledali kakšno dobro, napeto kriminalko. Milivoj se je bolj zavzemal za zgodovinski spektakel. Oba pa sta me malo čudno pogledala, ko sem napovedala norveški mladinski film **Vratar Liverpoola**. Milivoj je naznanil, da ni ravno velik ljubitelj filmov o nogometu, Geza pa me je vprašal, če se mi vendarle ne zdi malce prestar za mladinske filme. Razumem vaju, ampak dajmo najprej pogledat film, potem pa mi bosta povedala, kaj menita, sem predlagala. Potem sem ju opazovala.

Že po desetih minutah sta tako »padla« v film, da se na kokice in sendviče še spomnila ne bi, četudi bi jih imela v vrečki. Zato, ker je nogomet v **Vratarju Liverpoola** samo okvir zgodbe, in zato, ker film na sila simpatičen in hkrati zelo realen način odpira toliko vprašanj o najstniškem odrasčanju ter odnosih med odraslimi in otroki, da lahko o oznaki »mladinski« govorimo v najbolj žlahtnem pomenu te besede. Zato, ker je jasno, da mladostniške težave ne poznajo meja in da se tisto, kar se dogaja v majhnem norveškem mestu, lahko zgodi v vsakem takšnem mestu kjer koli po svetu. Tudi v Sloveniji.

Gezo so nekateri prizori tako spravili iz tira, da sem ga morala dvakrat poslati ven, da se je malce ohladil. Jezilo ga je, ker najstnik Jo nikakor ni mogel premagati strahu pred nogometom in ker ga je mama strašila, da ga bo strastno zbiranje sličic nogometašev, kar so počeli vsi njegovi sošolci, pripeljalo v strahotno, življenjsko nevarno zasvojenost. In ker je bila neznosno pokroviteljska, saj mu je trikrat na dan merila vročino. Sosed Milivoj, ki je bil nekoč profesor, se je hudoval, ker nihče na šoli ni opazil nasilnega vedenja Jojevega sošolca. Jo mu je moral, če je hotel imeti mir pred njim, pisati vse domače naloge, učitelj pa, lepo vas prosim, je bental Milivoj, ni opazil, da ta nasilnež sploh ni sposoben sam napisati tako dobrega spisa. A tudi jaz sem bila vse prej kot ravnodušna.

Ko sem gledala **Vratarja Liverpoola**, se mi je zdelo, kot da bi brala vaša pisma v našem kotičku v Pilu in Plusu. Verjemite mi, vse je na las enako. Geza se je spraševal, ali na Norveškem najstniki nimajo tete Justi, nekakšne tetke Helge, ki bi jim svetovala. Vse, kar vas muči, ljubi najstniki, in o čemer mi pišete, je v filmu; odnosi s starši, ljubezen in kako jo izpovedati, strahovi, pričakovanja, razočaranja, težave med prijatelji. Predvsem pa se kot rdeča nit skozi film vleče vprašanje odkritosti, ki vam jo tolikokrat polagam na srce. Koliko manj težav bi bilo, če svojih čustev in težav ne bi skrivali. In v filmu imajo vsi svoje skrivnosti. Zato padajo iz težave v težavo. Jo skriva strah pred nogometom, težave z nasilnim sošolcem, zaljubljenost v novo sošolko. Mama samohranilka skriva simpatije do simpatičnega soseda. Jojev prijatelj ne prizna, da mu je ukradel sličico vratarja angleškega nogometnega moštva Liverpool, ki jo je skorajda nemogoče dobiti. Njegova družina skriva pred vsemi v mestu, da starejši sin sploh ne igra nogometa pri Liverpoolu, pa vsi so bili tako ponosni nanj. Nasilnež iz razreda doma pred starši skriva pornografske revije.

Ko se vse te skrivalnice zapletejo in prepletejo, dobiš najstniško dramo, ki se razplete ... A ne, to pa ne. Film si morate pogledati. Res je super. Jaz sem ga gledala trikrat.

Vaša

Justi

Špoštovana teta Justi,

pišem vam, ker imam nekaj problemov. Pisal sem že teti Helgi, ki tukaj na Norveškem, tako kot vi, svetuje najstnikom, pa mi je odgovorila, naj pišem vam, ki ste njena prijateljica. Ta trenutek je preveč zasedena in bi moral na odgovor čakati predolgo, meni se pa zelo mudi. V šoli imam nasilnega sošolca, ki mi grozi, da me bo prebital, če mu ne bom pisal domačih nalog. Ali naj se mu uprem? Kako? V naš razred je prišla nova sošolka. Ime ji je Mari. Zelo mi je všeč. Zdi se mi, da tudi jaz njej nisem zoprn, a se ji bojim pokazati, kaj čutim. Kaj šele povedati. Naredil sem tudi veliko neumnost. Tistega nasilneža sem obtožil, da mi je ukradel sličico vratarja Liverpoola, izkazalo pa se je, da je to naredil moj naj frend. Kaj naj naredim? Pomagajte, prosim. Hvala in lepo se imejte.

Jo

Ojla, Jo!

Imaš prav, s temi tvojimi težavami se res ne gre heciti in odlašati z rešitvami. Tistemu nasilnežu se vedno lahko upreš, ampak se mi zdi to zadnja možnost. Okej, denimo, da ti ga uspe premagati z nasiljem, da ti njega pretepeš, pri čemer seveda tvegaš, da jo tudi sam hudo skupiš. Kaj si s tem naredil? Morda bo potem zbral prijatelje, nasilneže, kot je on, in se bo znova spraval nate, potem boš ti zbral svoje prijatelje ... in se boste vrteli v krogu nasilja. In če bi te že slučajno pustil pri miru, bo pa našel kakšnega drugega sošolca, da mu bo žrl živce in ga poniževal ter ustrahoval. Za nasilneža morata poskrbeti šola in njegovi starši. A kako naj to naredijo, če pa ne vedo, kaj se dogaja na šolskih hodnikih in po pouku? Učitelji, ravnatelj in tvoja mama morajo za njegovo nasilništvo vedeti. Nobena »špeckahla« ne boš, kot tukaj pravimo tistim, ki koga zatožijo, če jim boš povedal, kaj se dogaja, ampak začetnik reševanja nekega problema po mirni poti. Povedati je treba razredniku, šolskemu psihologu, o tem je treba govoriti na razredni uri in se odkrito pogovarjati o problemu, ki ga sicer vsi sošolci poznajo, a o tem prav tako molčijo. Zaupati moraš mami, pa naj se ona pogovori z njegovimi starši. Saj vem, da bi radi bili odrasli, samostojni, ampak dragi Jo, še starejši velikokrat težav niso sposobni rešiti sami, po pameti, iz oči v oči, ampak za vsako figo letajo na sodišče.

Verjamem, da tudi sošolka Mari ne bi videla v tebi ljubega sošolca, če bi vedela, kako rešuješ svoj skrivnostni problem oziroma ga ne rešuješ. Sicer pa, nikoli mi ni bilo jasno, kaj je tako težkega v tem. Da nekomu pokažeš, da ti je všeč, da ti je v njegovi ali njeni družbi lepo in mu ali ji obenem na vsak način hočeš to tudi povedati, pa ne gre. Dejanja velikokrat pokažejo več kot besede. Če si do nekoga pozoren, odkrit, če mu prisluhneš in si mu pripravljen pomagati, če se mu nasmehneš, narahlo dotakneš roke, pa kaj je ob tem še treba čvekati! To potem pride samo od sebe. Kmalu bosta čebljala o čustvih, da vaju ne bo mogoče ustaviti in bodo vrabčki obmolknili.

Tisti zaplet s sličico je pa klasičen primer, kako ljudje včasih prehitro in nepremišljeno sklepamo ter krivca najdemo v nepravem človeku. Se zgodi, je pa šola za drugič. Čeprav se je v tem zapletu izkazalo, da je nedolžen prav nasilnež iz razreda, se mu moraš opravičiti, ker si ga po krivem obtožil. S tem mu pokažeš, da vendarle znaš ločiti dobro od slabega in da je tebi pošten odnos bolj pomemben kot osebna zamera. S tem mu pokažeš, da si boljši od njega. In tudi prijatelju odpusti krajo. Gotovo je to storil iz stiske, ne pa iz hudobije. S tem mu boš pokazal, da si pravi prijatelj, in to bo znal ceniti.

Tako, pomagala sem, kolikor sem lahko. Ti pa tetko Helgo lepo pozdravi v mojem imenu, ko ji boš spet pisal, in jo spomni, da se januarja vidiva na srečanju *Tetke vsega sveta, združimo se!*

Tvoja *Justi*

Kako napisati ljubezensko pismo

Najprej razčistimo – ljubezenska pisma so v odnosih, kar so v zdravstvu rešilci. Če gre v ljubezni vse prav, jih redko pišemo. Na vrsto pridejo, kadar: a) si ti v nekoga, pa nekdo ni vate, ali pa vsaj ne kaže konkretnih znakov v to smer, b) kadar ga v ljubezni kdo tako polomi, da se zanj(o) zaprejo vsa vrata. Kadar je vse v redu, se piše sms-e. Jaz tud tebe, pa take finte. Ljubezenska pisma so preveliko garanje, da bi se jih človek lotil kar iz ljubega miru. Pa so kljub temu strašno popularen literarni žanr. Zgodovina jih je polna in sedanost tudi. Predvidevam, da je tako zato, ker ga ljudje radi lomimo, potem nam je pa žal. Čudi me le, da tehnika njihovega pisanja ni del učnega načrta, glede na to, kako pogosto pridejo prav.

Namesto podrobnosti o Soški fronti bi vas lahko recimo naučili, da imajo ljubezenska pisma svoje zakonitosti. Recimo, potrebujejo uvod. V njem je treba naslovnika pripraviti na to, da ga čaka šok. Sledi jedro (šok terapija). Ko ste z uvodom pridobili stodontno pozornost svojega bralca, se lahko lotite bistva. Kaj čutite, katere odgovore pričakujete od dotične osebe. Trik vseh ljubezenskih pisem je v tem, da zelo konkretne reči (ki so bistvo in jedro) opremite s frfotajočimi vsebinami, ki konkretnost dvignejo v tipično ljubezensko lebdenje. Končati je seveda treba z zaključkom. Ne glede na to, oziroma sploh če je vsebina pisma naslovnika morda vrgla iz tira, naj zaključek na bralca deluje pomirjujoče, zato za konec predlagam opis kakšne lepe slike skupne prihodnosti, o kateri sanjarite. Pomembno je vedeti tudi to, da imajo ljubezenska pisma največji učinek, če so napisana na roko. Pri tem pride do izraza lepa in umirjena pisava, a če zaradi notranjega vznemirjenja to ni mogoče, je lahko tudi malo bolj podivjana – se pač izgubljaš v ljubezenskem zanosu. »Ljubim te« (ki je, razen če ste zelo iznajdljivi, skoraj nujna komponenta vsakega ljubezenskega pisma) lahko napišeš zelo na veliko, kot krik čez morje, ali pa čisto majhno, v šepetu, da ga je komaj najti na zavihku lista. Namesto po vrsti lahko pišeš krožno, namesto naravnost po ovinkih ... V ljubezenskih pismih so skriti pomeni vsepovsod.

Pa še ena reč je zelo pomembna. Za pisanje ljubezenskih pisem je potreben pogum. Nima se jih smisla lotevati na pol. Če se že odločiš, da boš povedal, kar čutiš, je dobro iti do konca, pa naj bo, kar bo. Da ne boste kot pisatelj, ki so namesto ljubezenskega pisma dotični bejbi svojo gorečo izjavo zapakirali v cel roman, ga naslovili na en ogromen narod, recimo ruski, potem pa so ga dali še prevest, da so ga lahko brali tudi drugi evropski narodi. In potem so upali, da ga bo prebrala ravno prava oseba, se našla v njem in jim pritekla v objem. Itak. Takšne reve so pisatelj, res. In zdaj jih moramo brati vsi po vrsti, čeprav sta tako on kot ona že zdavnaj pod rušo.

Kinobalonova spraševalnica 1

Ker nas je potem, ko smo videli film, začel pošteno zanimati cel kup reči, smo lepo sestavili vprašanja; ta so potovala na Norveško k režiserju in glavnima igralcema, vrnili pa so se tile odgovori ...

Arild Andresen, režiser

Naslov filma je povezan z nogometom, a v resnici je to le ena plat zgodbe, ob kateri so nanizane zelo pomembne teme. Ste podobne težave, s katerimi se srečuje glavni junak, kot otrok imeli tudi vi?

Kar nekaj stvari v filmu poznam tudi iz svojih najstniških let. Prav gotovo strah pred tem, da ne bi bil sprejet, priljubljen. Pa tudi zaljubljenost. Tudi jaz nisem vedel, kako se približati dekletu, v katerem sem bil zaljubljen. Mislim, da je glavno sporočilo filma, da je bolje biti to, kar si, kot pa da se pretvarjaš, da si nekdo drug. Na dolgi rok se to nikoli ne obnese.

Kako je bilo delati s tako mladi- mi igralci? Večina otrok pred tem filmom ni imela izkušenj z igranjem. Kako je potekalo delo z njimi?

Res je. Večina otrok je bila novincev. Zdi se mi, da je najbolj pomembno pri delu z začetniki to, kar z njimi počneš, preden se snemanje sploh začne. Spoznati jih moraš in oni tebe, razviti se mora obojestransko zaupanje in dobiti morajo samozavest, da lahko pokažejo svoja čustva in čustva junakov. Večinoma se novinci najbolj bojijo tega, kako se bodo naučili besedilo. A običajno se s tem ne ukvarjamo, dokler se ne začne snemanje posameznih prizorov. Mladim igralcem vedno znova govorim, da je dialog najlažja plat dela. Bolj pomembno

je, da začutijo in poznajo svoj lik, pa tudi to, kaj ta lik v posameznem prizoru sploh hoče povedati, narediti.

Kje ste našli te otroke?

Na avdicijah, na cesti, prek priporočil različnih ljudi – iskali smo jih povsod. Preizkusili smo veliko otrok, toda najbolj pomembno je, da smo se z nekaterimi od njih srečali večkrat, preden smo se odločili za končni izbor. Ko k sodelovanju vabiš neprofesionalne igralce, je še toliko pomembnejše, da jih pred snemanjem vsaj malo bolje spoznaš.

Film je poln humorja, Jo si vedno znova izmišlja črne scenarije. Od kod ideja zanje?

Ideja, da bi pokazali notranje življenje glavnega junaka s kratkimi fleši, je bila zapisana v scenariju Larsa Gudmestada. Moja naloga je bila, da jih poskusim posneti čim bolj učinkovito in smešno. Obožujem črni humor! Nekateri prizore smo naredili še posebej nore in upam, da zato tudi bolj smešne.

V filmu je kar veliko laži. Kaj o njih menite vi?

To je nekaj, kar od časa do časa počnejo vsi, s tem pa začnemo že zelo zgodaj v življenju. Mislim, da je nemogoče biti ves čas stoddotno resnicoljuben. Kot veste, na tej osnovi nastajajo komedije. Toda večinoma so laži način, da skrijemo neprijetno resnico, ki pa bo na dolgi rok zelo verjetno prišla za nami. Ena laž pogosto vodi do še več laži in kmalu se znajo reči zaradi tega zelo zaplesti. Resnica je lahko neprijetna, toda to, da te ujamejo pri laži, je še huje.

Ste tudi vi kot otrok zbirali sličice nogometašev?

O ja! Spomnim se prvega vratarja Liverpoola. Ime mu je bilo Ray Clemence. Enkrat sem celo bil zraven, ko je prijatelj mami ukradel nekaj denarja, da si je lahko kupil sličice. Ujeli so naju in bilo je grozno. Sramota! A to je že druga zgodba ...

V filmu je kar nekaj prizorov, ob katerih je moralo biti snemanje izjemno zabavno. Verjetno pa je kdaj šlo kaj tudi narobe ...

Seveda, kot vedno! Nekatere napake smo tudi dali v film, saj so nam bile vseč – poskusite ugotoviti katere!

Susanne Boucher, *Mari*

Si že kdaj prej igrala v filmu?

Ne, to je moj prvi film. Pred tem nisem nikoli igrala. Šla sem na avdicijo – mojo prvo – tako kot še veliko deklet z naše šole in še veliko, veliko drugih deklet. Vedela sem, da nimam dosti možnosti, po drugi strani pa sem jih imela ravno toliko kot ostali. In avdicija je bila zabavna že sama po sebi. Ko sem dobila glavno vlogo, sem bila presenečena in vesela.

Mari je pogumna in načelna. Kako ti je bila vseč ta vloga?

Všeč mi je bilo, da je pogumna, močna in vedno pripravljena pomagati drugim. Pa tudi to, da je pametna in se tega ne boji pokazati. Zdi se mi, da moji vrstniki mislijo, da je kul, če si neumen in ignorantski, ampak meni se to ne zdi tako. Mislim pa, da je Mari malo preveč stroga. Od vseh zahteva, da bi bili tako neposredni in pogumni, kot je ona. Ko smo snemali film (in tudi kasneje, ko sem ga gledala), sem si želela, da bi imela tudi kakšen smešen dialog in prizor. Seveda pa sem vesela, da sem lahko igrala Mari, in snemanje je bilo super. Mislim, da si ga bom zapomnila za vedno.

Kdo od glavnih junakov ti je najbolj všeč?

Najbolj mi je všeč Jo. Malo je cmerav in se ti kar smili, ampak istočasno je pa smešen in pameten. Mislim, da Ask zelo dobro odigra Joja, čeprav mu ni v resnici čisto nič podoben.

Poznaš iz vsakdanjega življenja kakšno podobno situacijo? Bi si upala ravnati tako kot Mari?

Z zelo nasilnim ustrahovanjem se še nisem srečala, prav tako ne s podobnimi scenami, kot so v filmu, kot verjetno večina mojih vrstnikov pa vendarle poznam vsakodnevna ustrahovanja med mladimi. Zdi se, da nekateri prav iščejo tiste, ki bi jim lahko škodovali ali jih

strašili. Sama si ne bi upala metati hrane v nasilneža. Pa vedno si tudi ne bi upala tako braniti šibkejših. Sicer je to odvisno od okoliščin in od tega, kdo je v to vpleten in kako resen je položaj. Biti sredi prepira med dekleti je lahko zelo neprijetno in ne ravno nekaj, čemur bi se izpostavljala brez dobrega razloga. Toda včasih moraš to pač narediti, tudi če to pomeni, da postaneš del spora.

Igraš nogomet? Je tudi tebi tako lepo računati kot glavni junakinji filma?

Nogometa ne igram. Igrala sem ga, ko sem bila stara 6, 7 let. Ampak sem bila ena od najslabših igralk v ekipi. Pa tudi ekipa ni bila prav dobra. Igram pa violino, in to od 8. leta. In pozimi rada boradam. Tudi matematike nimam tako rada kot Mari, se mi zdi pa čisto v redu. Sem precej dobra v enačbah, ampak ne tako kot Mari.

Si kdaj tudi v resničnem življenju komu kaj zlila na glavo?

Še nikoli nisem nikomur ničesar zlila na glavo. No, vodo na bratovo glavo v kopalnici doma in sneg pozimi. Mi je bilo pa zelo všeč, da sem to lahko naredila na snemanju. Na srečo prva dva posnetka nista dobro uspela in sem lahko maso za palačinke na Aska zlila trikrat. In kaj takega bom zagotovo še ponovila, če le dobim priložnost – priporočam tudi vam :)

Ask Van Der Hagen, *Jo*

Si imel pred filmom že kakšne izkušnje z igranjem?

Ko sem bil mlajši, sem nastopal v neki božični oddaji, ampak kot profesionalni igralec nisem igral še nikoli.

Kakšen ti zdi Jo? Tudi ti kdaj v življenju ravnaš kot on?

Nič mu nisem podoben. Čisto drugačen je od mene.

Si tudi v resničnem življenju tako zelo navdušen nad matematiko?

Ne.

Imaš brata ali sestro?

Imam brata dvojčka in mlajšo sestro.

Si res sam skočil skozi okno v prizoru, kjer pod mizo pokoplješ psička?

Ja, sem. Ampak smo uporabili tudi kaskaderja.

Kakšnega okusa je bilo testo, ki ti ga je Mari zlila na glavo?

Nisem ga poskusil :)

Ali v resničnem življenju tudi ti kaj zbiraš?

Ne zares. No, mogoče kamne in školjke iz tujih dežel (shranim jih za spomin).

Tudi ti kdaj lažeš?

Ne. Ne lažem ravno pogosto, če že, potem bolj za hec.

Kaj ti je s snemanja ostalo najbolj v spominu?

Nič posebnega, razen tega, da se mi igranje ni zdelo tako zahtevno.

Kakšni so filmi za mlade v Sloveniji?

Jo in ostali junaki **Vratarja Liverpoola** niso več otroci, odrasli pa tudi ne, doživljajo negotovosti, tegobe, se soočajo z bolj zahtevnimi odnosi med vrstniki, starši in v šoli. Poglejmo, kateri slovenski filmi bi bili lahko všeč Joju in njegovim vrstnikom?

Dolina miru, France Štiglic, 1956

Po ameriškem bombardiranju Marko in Lotti ostaneta brez staršev. Iz sirotišnice pobegneta, da bi našla hišo Markovega strica, ki utegne biti v »dolini miru«, o kateri je pripovedovala Lottina babica. Pospremi ju vojak Jim, ki ju reši na poti. Nemci s topovi uničujejo »dolino miru«, otroka ostaneta sama. France Štiglic je posnel mnogo partizanskih in drugih filmov, med drugim tudi film **Ne joči, Peter**. Njegov film **Na svoji zemlji** pa je tudi prvi slovenski zvočni celovečerni igrani film.

Ko zorijo jagode, Rajko Ranfl, 1978

Najstnica Jagoda prijateljuje z Nejcem, ki ne pozna svojega očeta, saj ju je z mamo že davno zapustil. Ko Nejc odkrije, kje živi njegov oče, mu Jagoda priskoči na pomoč. Medtem ko je Nejc zaljubljen v Jagodo, se ona zaljubi v Dragija, vse dokler ne ugotovi, da se ozira tudi za drugimi puncami. Nejca oče zavrne, Jagoda mu v sporu odločno pove, da ni edini s takšnimi težavami, on pa se s svojim položajem ne more sprijazniti in skuša narediti samomor.

Učna leta izumitelja polža, Jane Kavčič, 1982

Jani, ki ga vsi kličejo Polž, je radoveden mladi genij. Privlači ga izumiteljstvo, všeč pa mu je tudi sošolka Hojka. Ta ga skupaj z mamo podpira pri raziskovanju pridobivanja koristnih učinkov iz nekoristno trošene energije (zvok, ropot), medtem ko Polžev oče, učitelj fizike, nima posluha za njegova prizadevanja. Jane Kavčič je ustvaril vrsto filmov za mlade, med njimi zagotovo poznate film **Sreča na vrvici**.

Poletje v školjki, Tugo Štiglic, 1986

Dvanajstletni Tomaž zadnje dni poletja preživlja z mamo v Piranu. Ob druženju na morju in sporih med tolpama iz Portoroža in Pirana pozablja na nespornost med ločenima staršema. Tu je še Milena, v katero se Tomaž zagleda, in računalnik Vedi, ki ga Tomaž sprogramira v duhovitega partnerja. Ta otrokom pomaga pri lovu na tolpo motoristov, ki kradejo školjke ribiču Luki. Posnet je bil tudi drugi del **Poletja v školjki**, v katerem se petnajstletni Tomaž v Ljubljani ponovno sreča z Mileno.

Sladke sanje, Sašo Podgoršek, 2001

Egon je priden učenec, obiskovalec lokalnega kina, ki na skrivaj posluša radio, da ne bi motil versko obsedene babice in skopuške, patološke mame, s katerima živi. Želi si imeti gramofon, pa ne upa prositi zanj. Pod vplivom frajerskega Frica se Egon počasi spremeni: staromodna oblačila zamenja za stare kavbojke, pri sosedu posluša glasbo in kadi, nazadnje se celo upre mami in zahteva, da mu kupi gramofon.

Gremo mi po svoje, Miha Hočevar, 2010, in

Gremo mi po svoje 2, Miha Hočevar, 2013

Filma nista le mladinski uspešnici, ampak je prvi del postal tudi najbolj gledan slovenski film po osamosvojitvi. Oba se dogajata v Posočju, v idilični alpski dolini, kjer v družbi drugih tabornikov počitnice preživljajo Aleks, Zaspenc in Jaka. Vodi jih čudaški in ukazovalni Starešina (Jurij Zrnec). V prvem delu se fantje ubadajo s simpatičnimi puncami iz sosednjega športno-umetniškega tabora, v drugem delu pa jih iz ustaljenega taborniškega življenja predrami rod štajerskih tabornikov, ki jih vodi tekmovalni Šefe. Miha Hočevar je za mlade med drugim posnel tudi filma **Na planincih** in **Distorzija**.

Privoščimo si še pustolovščine, zapisane med platnicami

Dober film in dobra knjiga gresta z roko v roki – marsikdaj ne bi bilo dobrega filma, če ne bi še prej nastala odlična knjiga. Po literarni predlogi je nastal tudi film **Vratar Liverpoola**, pa tudi nekateri filmi s prejšnjih dveh strani. Veš kateri? Za vas smo pripravili izbor najboljših mladinskih knjig zadnjega desetletja, ki vas zagotovo ne bodo razočarale. Nekatere od njih so že doživele svojo filmsko različico, nekatere pa jo še bodo.

Naj 10 knjig domačih avtorjev

Irena Androjna: Začarano poletje (Društvo Piano, 2009)

Poletne počitnice bi bile za male hrčke očarljive, a z malo coprnije in dobro družbo so mnogo več.

Mate Dolenc: Mali princ z otoka (Založba Didakta 2012)

Najstnikovo poletje na otoku, kjer se vsi obnašajo, kot da so z veselja.

Tadej Golob: Zlati zob (Založba Mladinska knjiga, 2011)

V steni so na plezalni vrvi najstniki, zločinci in zlato. V dolini pa lepo dekle. Potem se pa začne.

Tadej Golob: Kam je izginila Brina? (Založba Miš, 2013)

Brina in Lovro in Brina so najlepši par, da o sosedu sploh ne govorimo.

Majde Koren: Eva in kozel (Založba Mladinska knjiga, 2006)

Plišasta igrača ali navihana žival, pravi ali namišljeni prijatelj? Dolgčas ali zabava?

Desa Muck: Blazno resno o šoli; Blazno resno slavni

(Založba Mladinska knjiga, 2012-2013)

Humoristični romaneskni priručniki za preživetje v svetu slavnih in šoli.

Barbara Simoniti: Močvirniki – zgodbe iz Zelene Dobrave

(Založba Mladinska knjiga, 2012)

Vija-vaja zgodbe o žabah, pupkih, krastačah, pajkih in ostalih močvirnih prebivalcih.

Bina Štampe Žmavc: Cesar in Roža (Založba Miš, 2009)

Pravljice, ki jih vsi poznamo, pa so vseeno povsem drugačne in čisto nove.

Suzana Tratnik: Ime mi je Damjan (Mladinska knjiga, 2014)

Kako živeti sam s seboj, ko se ti zdi, da si ujet v napačnem telesu in si napačnega spola?

Janja Vidmar: Kebarie (Založba Miš, 2010)

Kebari živi v romskem naselju in rada bere. Je to res tako dobro ali pa je to res tako slabo?

Naj 10 knjig tujih avtorjev

Ingvar Ambjørnsen: Samson in Roberto: Dediščina po stricu Rin-Tin-Taju; Vražje vrane (Založba Didakta, 2008)

Maček in pes podedujeta zapuščeni penzion, ob tem pa se naučita nekaj malega o hotelirstvu in veliko o prijateljstvu.

Frank Cottrell Boyce: Milijoni (Založba Mladinska knjiga, 2005)

Kaj storiš z milijonom funtov, če si najstnik in denarja od tebe nihče noče, čas za porabo pa se izteka?

John Boyne: Deček v črtasti pižami (Založba Miš, 2007)

Auschwitz skozi oči naivnega nemškega otroka.

Neil Gaiman: Pokopališka knjiga (Založba Mladinska knjiga, 2010)

Življenje na pokopališču je za Nobena zanimivo, dokler ne ugotovi, da je za zidom širni svet.

John Green: Krive so zvezde (Založba Mladinska knjiga, 2013)

Ljubezenska zgodba, po kateri se počutiš, kot da si sedel na vlakcu smrti. Brez humorja je bil svet brez smisla.

Tove Jansson: Nevidni otok in druge zgodbe (Založba Modrijan, 2008)

V Mumundolu med pravljicnimi bitji je lepo, veselo, zabavno, četudi se lovi zmaje in zmanjka navdiha.

Ursula K. Le Guin: Saga o Zemljemorju (5 knjig)

(Založba Mladinska knjiga, 2005-2012)

Klasična fantazijska zgodba o spoznavanju, učenju in dojemanju in uporabi čarovnega.

Geraldine McCaughren: Ni konec sveta (Založba Miš, 2006)

Noetova barka in potovanje na njej pa povsem drugačen način. Tisto, o čemer še nismo brali.

Walter Moers: Rumo in čudeži v temi (Založba Sanje, 2009)

Pustolovsko-fantazijsko-ljubezenska zgodba iz Zamonije, ki vas vseh 698 strani ne pusti dihati.

Patrick Ness: trilogija Hrup in kaos (Založba Mladinska knjiga, 2011-2012)

Ko Todd odkrije eno izmed velikih skrivnosti svojega sveta, svet ni več to, kar je bil. Kdo ga lahko spremeni na bolje?

Trener svetuje

Nogomet lahko igramo na pravem nogometnem igrišču, lahko pa tudi na domačem dvorišču, kjer igramo malo po svoje. Obiskali smo Nogometni klub Olimpija Ljubljana – starejše dečke in trenerja Primoža Zvera. Vprašali smo jih, katere so osnovne tehnike nogometa, ki nam lahko pridejo prav pri brcanju žoge kjerkoli. Izbor je tu ...

Udarec z nartom

Noga, ki stoji (stojna noga), je postavljena ob žogi, peta je dvignjena od tal, noga iztegnjena. Noga, ki udari (udarna noga), je upognjena v kolenu. Z njo zamahnemo nazaj (peta pride čim bližje zadnjici), nato naprej proti središču žoge, in to samo iz kolena. Ob udarcu je stopalo iztegnjeno in čvrsto, na koncu udarca je cela noga iztegnjena in napeta. Roke so v nasprotnem položaju kot noge. Trup je rahlo predklonjen naprej in nad žogo. Pogled je med udarcem usmerjen na žogo in cilj.

Podaja z notranjim delom stopala

Uporabljamo jo za kratke podaje. Stojna noga je ob žogi, rahlo pokrčena v kolenu. Stopalo udarne noge je obrnjeno navzven. Stopalo udarne noge je v trenutku podaje napeto in čvrsto. Udarimo v središče žoge.

Navajanje na žogo

Navajanje na žogo je več vrst. Mi smo si ogledali neprekinjeno udarjanje žoge levo in desno z notranjim delom stopala. Kolena so rahlo pokrčena, trup pokončen, pogled je usmerjen na žogo. Stojimo na prstih.

Varanje z enojnim prestopom žoge

Namen varanja je, da z nakazanim gibom prelisičimo nasprotnika, ki nas pokriva. Nasprotnik je pred nami, žogo vodimo naravnost proti njemu, 1 do 2 m pred njim postavimo stojno nogo ob žogo v višini žoge, prenesemo težo na drugo nogo, znižamo težišče, napravimo zamah od stojne noge k drugi nogi, tako da naredimo polpočep na nestojni nogi v smeri dol – vstran – naprej. Nato prej stojna noga bliskovito potegne žogo v nasprotno stran od druge noge z zunanjim delom stopala. Sledi šprint za žogo. Uf, ta pa ni lahka, ne?

Zaustavljanje žoge s prsmi

Smo v razkoračenem položaju, kolena so v širini ramen, teža je na obeh nogah. Kolena so upognjena in potisnjena nekoliko naprej. Telo je malo nagnjeno nazaj, roke so v višini ramen, pokrčene v komolcih. S pogledom spremljamo žogo. Zaustavimo jo tako, da malo pred dotikom žoge s prsmi iztegnemo stopala in kolena. Prsi sunemo v smeri žoge. Žoga se od njih odbije, toda le toliko, da lahko nadaljujemo akcijo.

Ali veš?

Dober igralec nogometa je vreden veliko denarja in klubi so zanj pripravljeni plačati velikanske vsote, saj si od tega obetajo zmage in še več denarja od sponzorjev. Šport, nogomet pa še posebej, je tako povezan tudi z velikimi materialnimi sredstvi.

Nekateri največji nogometni klubi imajo svoje akademije. Iščejo nadarjene otroke po vsem svetu, a le zelo malo od njih po več letih treningov in odpovedovanj (pogosto so prikrajšani tudi za boljšo izobrazbo) na koncu zares igra v klubu.

Med zbiralci sličic nogometašev so tudi znani Slovenci. Ob zadnjem svetovnem prvenstvu v Južni Afriki so sličice zbirali glasbeniki Magnifico, Grega Skočir, Tomi Meglič, voditelj Peter Poles in še mnogi drugi. Magnifico podobe menda zbira že od zgodnjega otroštva. Kaj pa ti? Si tudi ti med zbiratelji sličic nogometašev? Zbiraš kaj drugega?

Nogomet igrajo tudi roboti. No, znanstveniki, ki pripravijo robote do tega. Prvo nogometno tekmo so odigrali leta 1995 v Koreji, od takrat naprej se redno prirejajo mednarodna prvenstva, na katerih žogo brcajo roboti. Ta tekmovanja organizira Mednarodna zveza robotskega nogometa. Njihov cilj je, da bi do leta 2050 sestavili ekipo, ki bi na svetovnem prvenstvu premagala človeške igralce nogometa.

Kinodvor. Kinobalon.

www.kinodvor.org/kinobalon